

Hammerslagspris ved medlemssalg og auktion den 9. september 2008

Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris	Nr.	Pris
1	5	22	120	43	0	64	150	85	0	106	0
2	5	23	52	44	100	65	150	86	0	107	380
3	0	24	50	45	0	66	150	87	0	108	25
4	15	25	175	46	400	67	20	88	0	109	5
5	0	26	100	47	0	68	5	89	0	110	5
6	5	27	1325	48	0	69	12	90	0	111	5
7	0	28	750	49	0	70	5	91	75	112	5
8	0	29	1500	50	0	71	5	92	75	113	26
9	0	30	600	51	0	72	100	93	0	114	54
10	0	31	0	52	0	73	100	94	10	115	60
11	0	32	1800	53	1350	74	100	95	15	116	40
12	20	33	80	54	210	75	100	96	55	117	40
13	0	34	150	55	65	76	100	97	35	118	10
14	0	35	1000	56	65	77	100	98	150	119	14
15	0	36	200	57	150	78	100	99	0	120	35
16	0	37	0	58	0	79	100	100	44	121	150
17	0	38	0	59	0	80	200	101	70	122	125
18	0	39	0	60	0	81	30	102	0	123	0
19	0	40	300	61	0	82	24	103	5	124	0
20	10	41	0	62	78	83	75	104	80	125	125
21	150	42	0	63	5	84	0	105	5	©	

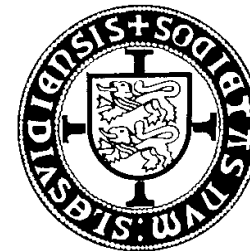
Numismatisk Forening afholder medlemsmøde med auktion

tirsdag den 18. november 2008 kl. 19.30

i NygadeHuset i Aabenraa.

Foreningen har fået foræret nogle gamle aktionskataloger som vi gerne vil give videre til foreningens medlemmer. Katalogerne vil være at finde ved de kommende medlemsmøder.

Numismatisk Forening for Nord- og Sydslesvig

Nr. 3

18 november 2008

Auktion nr. 388

48. årgang

OBS! Novembermødet er flyttet til den 18

Noget om romerske mønter. II.

Republikkens mønter.

Af Henry Hofmand Nielsen.

Fortsat fra forrige nr.

I 202 f. Kr. var asen nedskrevet til 1/12 af den oprindelige vægt, idet reduktionerne var en følge af de Puniske Krige. I. Puniske Krig 264-241. II. Puniske Krig 218-201 mod Hannibal, og III. Puniske Krig 149-146.

Tilliden til kobbermønterne dalede, og når Roms naboer brugte sølv, måtte romerne selv følge trop. Drachmerne og didrachmerne fra 280-272 reduceredes i vægt, og en ny nominal, Victoriat, opkaldt efter sejrsgudinden Victoria på reversen, udmøntedes af feltherren uden for Rom. Mønten vejede kun 2 1/2 til 3 gram; men langt vigtigere var dog indførelsen af sølvdenaren på 4 gram, hvilket formentlig skete i 213 f. Kr., den skulle få en levetid på ca. 500 år.

I sølv udmøntedes også halve denarer (quinarer) og kvarte denarer (sestertser).

Ved denarens indførelse sattes den i et fast forhold til kobbermønten as, således at 1 denar havde værdien 10 as. I sidste halvdel af 100 tallet f. Kr. ændredes dette forhold til 1 denar lig 16 as, formentlig et inflationstegn. Det romerske tal X, der hidtil

Medlemsblad for:
**Numismatisk Forening
for Nord- og Sydslesvig**

Redaktion:

Palle Gulddahl
Slotsbakken 5
6300 Graasten
Palle@Gulddahl.dk

Gengivelse af artikler kun
efter indhentet tilladelse
og med kildeangivelse.

Formand:

Henning Kjær
Kærmindevej 17
6400 Sønderborg.

Telefon:

74 43 34 82

Fakjaer@mail.tele.dk

Kommissioner:

Faste bud på medlems-
salgslisten og brevbud
skal være fremme dagen før
auktionen og modtages af

Jens Madsen
Jørgensby 14
6310 Broager

TLF. 74 44 95 63

jensmadsen@stofanet.dk

Oplag: ca. 165 stk.

Foreningens vedtægter kan
altid rekvireres hos
formanden.

www.nfns.dk

Tryk: **Langenberg**
Sønderborg

havde stået på denaren, blev erstattet af rometallet XVI, men senere ændredes her værdien af titallet til 16, som atter indførtes på denaren.

Kobbermønterne ophørte efterhånden næsten helt, og der møntedes i hovedsagen kun sølvdenarer.

Udmøntningen stod under senatet i Rom, som lod særlige embedsmænd stå for selve udmøntningen, men da kejser Augustus kom til magten i året 27 f. Kr., forbeholdt han sig retten til selv at udmønte guld- og sølv mønter, medens senatet fik lov til at stå for prægningen af bronze og kobbermønter, der dog blev mærket med bogstaverne S C, der står for Senatus Consulto, hvilket angiver, at mønterne er udsendt efter senatsbeslutning.

Indtil i hvert fald kejsertidens indførelse i året 27 f. Kr. lod de særlige embedsmænd, der for Senatet i Rom stod for udmøntningen, aversken ofte prydes af en gud eller gudinde, medens reversen efterhånden af embedsmændene brugtes til propaganda for enten patriciere eller populære ved at fremhæve deres tidligere familiemedlemmers bedrifter.

I Rom havde feltherrerne (imperatorerne) ofte stået for udmøntningen; men i det sidste 100 år f. Kr. erobrede Romerriget store områder rundt omkring Middelhavet, og hertil krævedes store hære og store mængder mønter til at betale de enorme udgifter som okkupationen af disse store landområder kostede, og ikke mindst udgifter til opbygningen og administrationen af de mange romerske kolonier langs Middelhavets og Sortehavets kyster. Der prægedes derfor store mængder af aureus og denarer, og disse imperatorer fik da også større og større magt.

Blandt de kendteste imperatorer kan nævnes: Sulla 138-78, Pompeius 106-48, Caesar 100-44, Antonius 83-30 og Octavian 63-14 e. Kr. Alle de her imperatorer, som her eksempelvis er nævnt, møntede udenom senatet, og møntserierne, som de lod udmønte, betegnes normalt „imperatoriske“.

Langt de fleste imperatorer led en voldsom død, men efter slaget ved Actium i 31 f. Kr. stod den 32-årige Octavian, Caesars adoptiv søn, som Romerrigets eneheriker, og det lykkedes ham at blive ved magten til sin død i år 14 e. Kr.

Kejsertidens mønter

Under navnet Augustus (den ophøjede) byggede Octavian de følgende år det nye system op, som vi normalt kalder det romerske kejserdømme.

Det skete langsomt og omhyggeligt. Augustus havde lært af fortiden. Han læste og lærte af Cicero 106-43, men først og fremmest fandt han frem til en ny balance mellem Rom og provinserne og mellem hævdvundne interesser og reformer.

For at komme til magten, måtte den unge 19-årige Octavian først bekæmpe sin fars mordere, og da dette var gjort, lod han til minde herom bygge det store tempel til Mars Ultor, den „hævner Mars“, på Augustus's forum. Derefter kom det store opgør mellem ham og Marcus Antonius 83-30. Sidste scene i denne konfrontation udspillede tankevækkende nok i Alexandria. Marcus Antonius og Kleopatra 69-30 begik selvmord efter at have lidt nederlag i det store søslag ved Actium i 31 f. Kr. Kort efter opgøret mellem Augustus og Antonius søgte Kleopatra at få Augustus i sin magt, men da det mislykkedes, begik hun selvmord ved at lade sig bide af en giftslange. Hvordan Marcus Antonius kom af dage, ved man ikke rigtigt, men han begik også selvmord i 30 f. Kr., altså kort tid efter nederlaget ved Actium.

Henry Hofmand Nielsens artikel fortsættes i næste nummer